

Délividék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután várad- és újságkiosztóval.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Nyulbőr és dióspatkó, vagy Galicia gyors felszabadítása.

Katonáink igen sietnek Galicia felszabadításával és ezt nagyon helyesen is teszik. Pusztul a magyar vér, hogy Galicia szép földje — melyben ugyan buza helyett más terem, nem növény, hanem bizonyos fajta apró állatka — minél előbb átadható legyen a jogos birtokosoknak, az egész világon ismert „galiciaiaknak“.

A vitéz magyar katonák minden csapp vérüket készek fölládozni azért, hogy ebbe az országba hamarosan visszakerülhessenek az őslakók.

Miért ez a buzgalom katonáink részéről? Nem hiszszük, hogy a hazuról kapott levelek ne fokoznák a magyar vitézek buzgalomát a muszkaverésben. Mikor ugyanis megtudják, hogy a menekült galiciaiak itthon kiszípolozzák, megnyuzzák a magyarokat, elkeseredésükben inkább életüket áldozzák föl, csak hogy hazájukba térhessenek ezek a piócák, csak hogy lehulljanak végre az itthonmaradottak testéről.

Igy képzeljük mi a dolgot. És ez való is lehet, mert hiszen elképzelhetetlen, milyen szörnyűségeket visznek ezek végbe. Különösen Budapesten, a legtöbb árdragító ezek sorából kerül ki. Ezek visznek el mindent előlünk. Legutóbb Steinmetz Mendelné, egy galiciai lengyel zsidó asszony, rendszeresen foglalkozott a lisztnek Galiciába való kicsempésztésével. Az ügynököknek 5—6 koronáért adta a liszt kilóját. Ezek pedig 16 koronáért adták tovább. A detektívek házkutatást tartottak az asszonynál és husz darab hétkilogrammos lisztesomagot találtak nála. Ugyancsak a detektívek Fischer Ferenc pékmester házában 3500 darab dióspatkót és tizenhét zsák be nem jelentett lisztet találtak. Ezeket is Galiciába akarták kicsempészni.

Elismerjük, hogy ez az utóbbi talán nem galiciai, valamint az sem, aki 29 bál nyulbőrt csempésztett ki Morvaországba, tele gyapjuval. Mikor ismét 13 bált akart föladni, elesítették. Neuwirth Henriknak hívják a jómadarat.

Ezeket az utóbbiakat is jó volna Galiciába vinni, legalább ott egymást csalják és

nem drágítanak meg az éhező, rongyos ruhájú városi anyák és gyermekek életét, legalább megmaradna a magyarnak a vére. Ezt csak nem engedjük kiszípolozni! Azért tehát: Mars haza minden galiciaival és mars Galiciába minden árdragító hitsorsosukkal!

Vilmos császár üdvözlöte.

Berlin, aug. 2. Vilmos császár Ruprecht trónörököséhez üdvözlő táviratot küldött, melyben többek között ezeket írja: Nagyrészen csapataink kiváló magatartásának köszönhető, hogy meg lett hiúsítva az angolok és franciák támadása, melyet a flandriai partok ellen irányítottak.

Két millió orosz szalad visszafelé.

Amsterdam, augusztus 1. Az Allgemeen Handelsblad értesülése szerint azt jelenti a Morning Post pétervári tudósítója, hogy az a kérés, amelyet Oroszországnak most meg kell oldania, páratlan az egész világ történetében. Ez már nem csupán katonai kérdés. A visszaözönlő milliók már nem katonák, akikről a tisztek remélhetnék, hogy előbb vagy utóbb ismét hatalmukba keríthetik őket. Több mint két millió szabad polgár vonul hazafelé, akiket a katonaruhán kívül semmi más katonai sincs.

Egy fiatal lány sikkasztása.

Budapesti tudósítónk telefonálja: Az Agrár Banknál egy nagy sikkasztásra jöttek rá. A nemrégiben érkezett a bank címére egy 50 ezer koronás pénzeslevél, melyet a mai napig az egyik női alkalmazottnak sikerült úgy elsikkasztania, hogy erről a bankban mit sem tudtak.

A sikkasztó leányt Gruber Hildának nevezik. Fiatal, 18 éves. Vallomása szerint a pénzt nővérelével tüntette el. Nővéreinek volt egy katona barátja, aki a leányt állandóan pénzért zaklatta. Jolán, Hilda nővére rábeszélte hugát a sikkasztásra, melynek megtörténte után állandóan lumpolték.

A pénzt ugyszólván teljesen elmulatják, mert az 50 ezer koronából csak 8 ezer koronát találtak náluk.

A két Gruber leányt, akik egyébként uri családból származnak, — a rendőrség letartóztatta.

Az oroszok hátrálnak.

A sajtózállásról jelentik: Csapataink az ellenséget terv szerint üldözik. Csapataink lépésről lépésre követik őket, hogy Csernovic alatt koncentrált támadás formájában megsemmisítő csapást mérjenek az oroszokra. —

Kimpolunk irányában előnyomulásunk a terep nehezségei miatt csak nehezen haladhat.

A leghatalmasabb csata.

— Rettenetes támadás 40 napos tüzéségi harc után. —

Német jelentés: Flandriában megkezdődött a nagy csata: egyike a leghatalmasabbaknak a ma sikerrel biztatón bezáruló harmadik háborus év harcai között. Olyan tömegekkel, amelyekkel eddig a háboru egyik pontján sem, még Keleten Bruszilov által sem, támadtak tegnap az angolok és velük egyetemben a franciák huszonöt kilométernyi széles arcvonalon Nord-Schoote és Warneton között. Nagy célt tűztek maguk elé: megsemmisítő csapást akartak mérni a buvárhajóveszedelemre, amely a flandriai tengerpart feől alássa Anglia tengeri uralmát.

Szorosan felzárkózott hadosztályok tömör támadó hullámai követték egymást. Számos páncélos motorkocsi és lovaskötelékek avatkoztak a harcba. Rettenetes erővel nyomult az ellenség negyven napos tüzéségi harc után, amely július 31-én kora reggel pergőtűzzé fokozódott, védőzónánkban. Néhány szakaszon keresztülrontott tölesérállásokba fekvő vonalainkon és egyes pontokon átmenetileg jelentékeny tért nyert. Tartalékaink féktelen ellentámadásokkal vetették magukat az ellenségre és naphosszat tartó elkeseredett közelharokban ismét kivetették csatázónánkiból vagy pedig a legelől lévő aknamezőre szorították vissza.

— Megszűnő biztosítások. A harangok legnagyobb részét önkényes felajánlás folytán igénybe vette a hadvezetőség. Ez az igénybevétele annyira meg, hogy minden templomban csak egy harangozásra alkalmas harang maradjon, még pedig a legkisebb. Az elvitt és elviendő harangok legtöbbje biztosítva volt. Ezt a biztosítást tovább fizetni céltalan és ezért a lelkészek az elvitt harangok biztosítását sorba megszüntetik. Váradny érsek fölhívja papjait, hogy hasonlóképpen járjanak el ama harangokkal, melyeket a jövőben setleg elvisznek.

A fürdőruhák és a palicsi fürdőigazgatóság.

A közönség köréből több alaptalan vád éri az utóbbi napokban palicsi fürdőigazgatóságot, mert a fürdőző közönség rendelkezésre álló fürdőruhák kivételével bizonyultak a nagy forgalommal szemben.

Erre vonatkozóan tiszta képet nyújt az a jelentés, melyet Szalay Mátyas rendőrfőkapitány a szombati tanácsülés elé terjeszt be. A jelentés szerint a háborús évek alatt egyáltalán nem lehetett ruhaneműt beszerezni.

Annak idején Milassin Ignác városi számvevő érintkezésbe lépett az összes szabadkai kereskedőkkel, akiknél azonban egyáltalán nem lehetett fürdőruhákat beszerezni. Tárgyalásokat folytatott még a pamutközpont szabadkai megbízottjával is, akitől azt a felvilágosítást nyerte, hogy fürdőruhákat a jelen körülmények között esakis miniszteri engedéllyel lehet beszerezni. A kérelmet azonban úgy kell megindokolni, hogy a fürdő katonai céleket szolgál. Ez a körülmény a palicsi fürdőnél ezelőtt fenn is állt, mert két vöröskeresztes kórházat látott el ruhaneművel. Most azonban a két kórház megszűnt, így a legkisebb esélye lehet annak, hogy fürdőruhákat lehessen Palics részére beszerezni.

Egyébként a rendelkezésre álló ruhanemű elegendő lenne, ha a közönség alkalmazkodik az érvényben álló rendelkezésekhez, mely szerint mindenki — a hideg fürdőben is — egy óra hosszat fürdhet.

A mostani meleg napok valósággal elárasztják a fürdőket, mely körülmény nagyban hozzájárul a nagy fürdőruhahiányhoz. Ez azonban csak ideiglenes jelenség.

A közkórház tul van zsufolva.

— Egy elmezavaros leány. —

Az éjjel Bartalos Erzsébet 28 éves leányon hevesen mutatkoztak az elmezavarodás tünetei. Már hosszabb idő óta szenved ebben a betegségben és több időt töltött különböző kórházakban. Többek között Baján is huzamosabb ideig artózkodott az ottani közkórházban.

Az elmúlt éjjel egy idő óta lecsillapult baja ismét erőt vett rajta. Nővére, Bartalos Anna Csokonai-tér 60. szám alatti vendéglős, akinél a beteg leány most tartózkodik, azonnal jelentette az esetet a rendőrségen.

A rendőrség rögtön megtette az intézkedéseket, hogy a beteg leányt bezárlítsák a közkórházba, amely azonban annyira tul van betegekkel zsufolva, hogy a Bartalos leányt nem tudták felvenni az állományba.

Okvetlenül ez az oka annak, hogy Bartalos Erzsébet, aki betegségével hozzátartozóit is nem esakély izgalomban tartja, még mindig ott van nővére lakásán.

Allapota délelőtti folyamán is alig változott és a legkisebb remény van arra, hogy hamarosan rendbe jön megroppant idegrendszerére.

Főorvos és villamosvezető.

Az ideges főorvos megtámadta a kocsivezetőt.

(Saját tudósításunk.) Napok óta állandóan több panasz érkezik hozzánk, hogy a Palicsról Szabadkára induló utolsó villamoskezesi nem bírja felvenni az összes várakozókat, akik így kinn rekednek Palicson. Megkérdeztük ez ügyben az igazgatóságot és Rosenfeld Riehárd igazgató elmondta, hogy az állapoton maga a katonai vezetés sem tud segíteni.

A villamosüzem ugyanis katonai vezetés alatt áll, de a kadonáság sem bír gondoskodni a közönség jobb kiszolgálásáról és a munkások pótlásáról, akik ugyanis kora reggeltől késő estig nehéz munkában vannak.

A közönségnek kellene belátással lennie és nem kellene az utolsó kocsit Palicson várnia.

Fölborult a jóízlés és az erkölcs.

— Akik nem méltók az urlasszony névre. —

Rettenetes állapotok uralkodnak Palicson. Előre is ki kell azonban jelenteniük az igazság kedvéért, hogy ezekért nem lehet felelősséget tenni a fürdőigazgatóságot, legalább a legdurvább dolgokért nem. Az utóbbi három napon a hőség miatt eszeveszett telongás indult meg egy a meleg, mint a hideg fürdők felé. Ezt meg is lehet érteni. A férfifürdőben még némiképpen türethők az állapotok. A női fürdőt azonban, illetve a szabadkai nőket egyenesen kompromittálják néhányan botrányos magaviseletükkel.

A fürdőben 100 kabin van. Fürdőruha és lepedő 300. Új ruhákat venni most nagyon nehéz, ámbar talán lehetne mégis beszerezni. De nem is éppen itt a baj, hanem egy pár „urlasszonyok” botrányos viselkedésében és ennek az okában, tudatlanságukban.

Először is tudni kell, hogy déli fél 1 órától fél háromig nincs fürdés, mert ez az idő kell a fürdőruhák száregasztására. Ezt mindenki tudja és mégis mindennap — de kivétel nélkül ám, minden egyes nap — többen vannak még fél kettőkor is a fürdőben. Megkérdeztük Pista bácsit, a fürdőmestert, hogyan kerülnek be az ott benn traceselő, lubikoló nők. Talán jó protekciójuk van, vagy tán szivart, dohányt adnak neki, hogy bejuttanak.

— Nem — felelte Pista bácsi — ezek fél egykor kijelentették, hogy „ők a szentnek se mennek ki”, mert igenis megmutatják, hogy a fürdőigazgató nekik nem parancsol. És csupa daoból, hogy megmutassák, kik ők — hiszen szépen megmutatják! — nem mennek ki.

Van egy másik kategória. Ezek már két órakor be akarnak menni a fürdőbe, hogy ne kelljen a többi „néppel” együtt fürdeniök. Mikor Pista bácsi figyelmezteti őket, hogy még nem lehet, ők így válaszolnak:

— Tudom, de hát ha olyan m... a főkapitány, hogy ilyen rendelkezést ad ki, arról én nem tehetek.

És bemennek, minden tiltakozás ellenére.

Tegnap tanui voltunk annak a jelenetnek, amint háromnegyed 3 órakor egy nő fürdő ruhát követelt magának és kijött a fürdőből

De a közönség türelmetlen. Különösen a katonák, kik az utóbbi időben több kellemetlenséget okoztak a személyzetnek. Sokan, mert egyenruha van rajtuk és most jönnek a harctérről — erre ők maguk hivatkoznak — külön kiváltságokat akarnak, a civileket lökdösik és nem engedik föl a kocsira. Ez pezsze nem általánosítás, de egypár esetben megtörtént.

Tegnap meg egy katonafőorvos az utazási állapotok miatt való idegességében magát a kocsivezetőt is megtámadta és kiütötte kezéből a szabályozót. Hatósági közeg megsértése miatt a főorvos ellen az igazgatóság ma megtette a följelentést Marton ezredesnél, a 6-os honvédek parancsnokánál.

s ott pörölt a Pista bácsival, aki szedte össze a száradó ruhákat. Lärmázott, hogy micsoda disznóság, hogy már fél 4 és mindig nem fürdöhetik. Pista bácsi próbálta megnyugtanni, hogy még nincs fél 4 és lesz ruha hamarosan. De az „urlasszony” annyira ment a zugolódásban, hogy a leghevesebb szóváltás fejlődött ki. Végül azt kérdezte, hát tudja-e, mivel beszél. Erre aztán megmondta vitéz Marhó István: Hát, amint látom, egy galiciái menekülttel, mert azok ilyen követelzők. Erre esend lett.

Egy „urlasszony” többek előtt azzal rágalmozta meg a fürdőmestert, hogy protekciós egyéneket ingyen enged fürdőni a Pista bácsi és öneki azért nincs benn hely. Erre az öreg, aki becsületben észült meg, fölkereste az „urlasszonyt” és kijelentette neki, hogy „szenttelen, disznó, aljas, még be nem bizonyítja, amit mondott róla”. És valószínű, hogy nem is tudja bebizonyítani.

Más: Mindennapos dolog, hogy a férfiak a fürdőző nők közéveznek a csónakokon. A nők pedig kiuskálják a férfifürdő felé. Két nő a napokban ott oly botrányosan viselkedett, hogy a főkapitány, aki látta, fölíratta a nevüket, hogy eljárást indítsanak ellenük. Saját szemünkkel láttuk, hogy egy leány egy fürdőző hadnaggyal a női fürdő mellett a vízben vígan hancurozott, míg az „uri” mama a partról boldogan szemlélte őket. Nem akarunk mi vádolni senkit, de egy egyszerű vélemény szerint: Ha a nők nem adnának „agit”, a férfiak nem mennének oda.

Végkövetkeztetés: Mindezeket a bajokat segíteni kellene.

Légya Párduc

Szardán és esütörtökön

A női párduc.

Kalandtörténet öt felvonásban. Színre kerül fényes pótműsorral. Kezdete fél 6 és este fél 9 órakor.

A családos emberek és a tisztviselők étkezéje.

Tegnap emlitettük meg, hogy a szabadkai tisztviselők Otthona körében a magán és köztisztviselők részére étkezést állítanak fel, mely tervet az itteni hivatalnokok a legnagyobb örömmel vették.

Ma több érdeklődő kívánságára válaszolunk azoknak a családos embereknek a kérdéseire, akik szintén részt akarnak venni a közös étkezésben. A mellett, hogy az étkezde biztosítja a nélkül tisztviselők megélhetését, ez a családos embereknek is a legnagyobb előnyére válik, mert családjával együtt résztvehet a közös étkezésben, úgy az otthon helyiségében, mint odahaza, családja körében, mert az ételket házhöz is hordathatja.

A családos emberekre nézve egy rendkívül nagy előny származik ebből. Minden családos ember egy porció árértéért másfél adagot kap, kiindulva abból, hogy az apró családtagok nem fogyasztanak annyit, mint egy felnőtt.

Mi, e sziate nemes cél érdekében erőlködöz mérten mindent elkövetünk, hogy a már félig megvalósult eszme testet öltson és majdan a békés napokban is megmentse a tisztviselőt és családját a megélhetés nehéz gondjaitól.

Már ma és tegnap is több jelentkezés történt dr. Tokaji Gyula törvényszéki jegyzőnél, (törvényszék, faz. 37-es szoba.) aki fáradságtalanul igyekszik az eszmét megvalósítani és a jelentkezőket még mindig korlátlan számban veszi fel.

Hogyan lehet sok cigarettát csinálni?

— M.höl van a „11. Armeé”. —

Csedálatraméltó dolog, hogy jó idő óta a Délvidék, de különösen Bács megye német cigarettákkal van ellátva, Leginkább a Balkán és a 11. Armeé feliratu német cigaretták kerülnek ügyesen nálunk forgalomba és statisztikai adatokkal lehetne igazolni, mily óriási mennyiség lett eddig is lefoglalva. Honnét származik tehát ez az óriási dohánymemenyiség, amikor Németország nem csinál belőle titkot, hogy dohány, csakugy mint nálunk, ott is kevés van?

Ennek a magyarázata igen egyszerű: Szemendriában néhány hónappal ezelőtt épült egy hatalmas német dohánygyár, mely ugyszelővén vaggonszámra készíti a különféle német cigarettákat. (Ez a főoka annak, hogy Bács megyében annyira elterjedt a német cigaretták.) Dohányt nincs, tehát úgy segített a német kormány a bajon, hogy gyarmatairól állandóan hozzatja a finom, végony pálmaleveleket s ezt, akár a dohányt, előzetes mosás és tisztítás után, nedves állapotban összevágja. Mikor ez megvan, nikotinlelvel beitatja, ismét megszáritja, beteszi a gépbe és a következő percben halomszámra jön elő a finom és általában kevélt német cigaretták. A nikotinlelvet ve-ji uton szintén könnyen állítják elő s így a dohányjövődéknek zavartalan közfutást biztosítanak. A különbséget csak akkor érezni, ha egy valódi dohányal megtöltött cigaretták után közvetlenül rágyujtunk egy német cigarettára.

NAPI HIREK.

— Dr. Biró Károly Budapesten. Ma délelőtt dr. Biró Károly polgármester Budapestre utazott, hogy ott a közéleti hívatalt vezető tisztségével tárgyalásokat folytasson, az új termésvényben eszközöndő gabonabeszerezésre vonatkozóan, s a bérkezesiparosok és szállítók ügyét is elintézendő.

— A paliesi tombolaest. Tegnap este megint tombola volt Palieson kilenc óra után kezdődött (bár fél 9-re hirdették) és erre az időre rengeteg közönség sereglett össze, hogy a nagy forróságban résztvegyen az asztal mellett a sorsolás izgalmában. A tombolát, egy díszes 12 személyes likőrös készlettel, Zsifkovics József dr. százados neje nyerte meg.

— Kiténtetés. A király Vető Arnel 23. gyalogezredbeli tart. hadnagy-számvivőnek az ellenség-gel szemben kitűnő szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szallagján.

— Erpf Károly dr. kiténtetése. Dr. Erpf Károly, szabadkai 6-ik honvéd gyalogezredbeli főorvos, a háború fáradhatatlan munkása ki az itteni pótzászlóalj orvosfőnökségéhez van beosztva most kapta meg a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szallagján, a háború idején teljesített szolgálatai elismerésül.

— Rézsa (Vészto) gyászja. A Délvidék útján is előnyösen ismert költőnő, Rézsa (Vészto) súlyos csapás érte. Fiatal öcsét ragadta el tőle a halál. Gyászában sokan éreznek vele együtt.

— A maximális árak és a közönség. Az élelmickek legmagasabb árának megállapításával is már éppen úgy vagyunk, mint az egyéb miniszteri rendeletekkel. Derűre borura gyártják őket. Meglátják a nyomdafestéket, egy-két ember elolvassa őket és jön a szomorú végzet, mindenki megelégedik róluk. Szabadkán például a hus árait szombatonként állapítják meg, csak azért, hogy három példányban lemásolják. A közönség ezekről az árákról egyáltalán nem szerezhet tudomást. Ha mégis valaki ellenőrizni akarja a kiirt árakat, kénytelen a városhoz föl-faradni. Elmegy a kapitány urhoz, de neki sok a dolga, tehát várakozni kell. Mikor már elég volt a várakozásból, az áldozat fölvon-szolja magát a harmadik emeletre és szépen kéri a kulcsát, mondaná meg a maxit. A kulcsár keresi, tüvé teszi az egész fogdát, nem találja. És a kálvária folytatódik. Most az áldozat elindul és megy lefelé, már lent van és látja, még mindig lefelé kell mennie. Végre elszánja magát és átlépegeti az országos lépcsőt is. Itt aztán talán megtudja az árakat, de már dél van és busan ballag haza hus nélkül. Szegény áldozat, látod, megállapítják a maximális árakat és nem mondják meg neked.

— A bácskaiak a délvidéki esperanto gyűlésen. A Délvidék már hírül adta, hogy a szegedi esperanto egyesület augusztus 19-én délután Vár-utca 7. szám alatt az egyesület hivatalos helyiségében délvidéki esperanto értekezletet tart, amelyre az összes bácskai esperantistákat ezuton is meghívja.

Szabadkáról ezidőszent 25-én jelentkeztek a szabadkai egyesületnél, akik részt óhajtanak venni a gyűlésen. A szabadkai egyesület most küldte át a szegedieknek a résztvenni szándékozók névsorát. Mindazon bácskaiak, akik az értekezleten meg akarnak jelenni, jövetelüket minél előbb sziveskedjenek tudatni a szegedi egyesülettel.

— Az augusztusi katonanap. A Deák téri Plukovich-féle házban székel a katonanap irodája. Ott lelkes munkában töltik a 6-os tisztek minden szabad idejüket és eredménytelen buzgalommal iparkodnak azon, hogy a közönség izlése érvényesüljön e napon, mely páratlan megnyilatkozásaival eredeti szint kölcsönöz Szabadka városának, hol mint a jelek mutatják, ez lesz egyike a legmulatságosabb napoknak, melyek Szabadkán valaha is voltak. A katonanapot a rendezőség augusztus 20-ára egy-sítette. A 19-ére tervezett futbalmérkőzés és egyéb atletikai számok is e napon lesznek megtartva. E nap amellott, hogy az itthonlétők szórakozására szolgál, sok tegnap meghalt hős árvainak és özvegyének hoz vigaszt kint-terhes napjaira.

— A közönség gabonaellátása. Tegnap a Szabadka város tanács-ülése Mayer Bélával, a Felsőbácskai Egyesült Gőzmalom r.-t. igazgatójával tárgyalásokat folytatott, hogy a nevezett malom működne közre az azon polgárok gabonájának őrlésénél és elraktározásánál, akiknek gabonáját a város szerzi be. Mayer igazgató az ajánlatot elfogadta.

— Meneküljünk a pincébe! 51 fok volt ma reggel 9 órakor a meleg Palieson. Valószínű, hogy Szabadkán szintén ekkora, vagy talán még nagyobb. Tekintve azt, hogy tegnap délelben a legerősebb meleg is csak 48 fok volt, ma el lehetünk rá készülve, hogy délelben 60 foknál is sokkal többet mutat a hőmérő a napon. Belgrádból azt jelentik, hogy ott tegnap egész nap 37 fok volt a hőség árnyékban. Különbözn egész Közép-Európa felett hőhullám terjeszkedett el, amely a legerősebb nyomást Magyarország, Románia és az Adria partvidékére gyakorolja. A hőség elől ma már valószínűen a pincébe kell menekülnünk. — Ma 11 órakor árnyékban 48 fok volt a meleg Palieson.

— A Paliesot megrendszabályozzák. Most érkezett le egy miniszteri leirat Szabadka városához, melyben értesíti a hatóságot, hogy egy visszabályozó mester jön le Szabadkára, hogy a Palies vizét, a Tiszába levezető csatornát szabályozzák. A szabályozás a közel napokban kezdetét is veszi.

— Tót a Dunában. Palánkáról jelentik: Zorec József beszterebányai születésű 22 éves tót legény 6 hónapra gazdasági munkásnak szerződött a palánkai határban fekvő állami Ujmajorba. Innen vasárnap berándult Palánkára és hogy a nagy hőségben a hasznosat a kellemessel egybekapcsolja, olesó élvezetre akart szert tenni, jót akart fürödni a Duna friss vizében. A fürdésért azonban nem sejtett magas árral, életével fizetett. Hétfőn délután temették. Most

már a nagy Duna mentében egy nagyföldi temető szerény sírdombja alatt álmodhatik hegyes-völgyes béreok alján fekvő hazájáról, tótországról. Rövid időn belül ez volt az idén a második személy, ki Palánkán a Dunába fulladt. Az első áldozatnak, egy hajós feleségének a holttestét — annak idején megirtuk, hogy Palánkán nem találták meg, — Fatakon fekték ki most a Dunából.

— A szabadkai állami alkalmazottak cipői. Egy miniszteri rendelet szerint az állami alkalmazottaknak olesó cipőt adnak ki. A megrendelést minden állami hivatal a föllöttes minisztérium útján eszközli a posta központi anyagraktáránál. A cipők háromfélék: alkalmazottak részére erős szöge-zett talpnak (35 K), tisztviselők részére erős svéd cipők (38-50 K) s u. n. nehéz szöge-zett talpnak (43-50 K). A megrendeléseket a posta-vezérigazgatóság gazdasági ügyosztálya bonyolítja le, mely a megrendelt árut a postához küldi le. Ha a szabadkai állami hivatalok cipői megérkeznek, arról a posta értesíti a hivatalokat. Egy most érkezett értesítés szerint Szabadkára aug. első felében küldik a cipőket.

— Egy katonát elgázolt a vonat. Tegnap délután 5 órakor nagy kavargás volt a szabadkai személpályaudvaron. A vonat elgázolt egy trékkatonát, akiről később sem sikerült többet megtudni, miat a nevét: Mánes Mojtónak hívják. A mentők vitték a képezési kórházba, ahol meghalt.

— Bicskázó kölyök. Végre erőlyes intézkedés kellene a bicskahordás delgában is. Majdnem mindennapos dolog, hogy Szabadkán apró legénykék alig elfogadható ekokból csak előrántják a bicskát és belemártják a felnőttek testébe. Az este is Nagy Ferenoné 28 éves asszonyt, amint hazament V. kör, Nyár-uteai lakására és a kapu előtt barátójával beszélgetett, a szem-szedasszony suhanc fia goromba szavakkal illette. Majd a bicskájával megszurta, a menyecske sérülését a mentők kötötték be.

— Elveszett csikó. Kedden délelben Petrik Péter VIII-ik kör 362. számú házából elveszett egy másfél éves megypej csikó. A megtaláló 50 korona jutalomban részesül, ha gazdájának visszaadja. Ismertető jel: homlokán csillag, hátsó bal lába pej, nyírott sörényű.

— Ki akar vasutas lenni? Értesülésünk szerint a magyar kir. államvasutak a háború tartama alatt 18-ik életévüket még be nem töltött, érettségi vizsgálatot tett ifjakat is alkalmaznak forgalmi díjnoki nüvendékül. Ily ifjak folyamodványait születési és érettségi bizonyítványt felszerelve — a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI, Andrássy-ut 73. sz.) nyújthatják be ugyanezek az igazgatóságához címezve. A köllőkép felszerelt ilyen kérvények a szabadkai üzletvezetőségénél akár személyesen is beadhatók, (üzletvezetőségi palota II. em. 19. sz., forgalmi és kereskedelmi osztály), ahol a szükséges felvilágosításokat is megadják. Az alkalmasnak talált folyamodókat 18 életévük betöltéséig, illetőleg a vasuti szakvizsgák letételéig, kizárólag tanulás és kiképzés céljából fogják foglalkoztatni és lehetőleg eddiglakóhelyükön lévő állomásokra fogják őket azonnal beosztani, hogy továbbra is szülői

ellátás alatt maradhassanak. A nüvendékek 18-ik életévük betöltésével rendszeres vasuti alkalmazottakká — forgalmi díjnokokká válnak. As olyan ifjakat pedig, akik a 18-ik életévüket már betöltötték, forgalmi altisztjelölteknek veszi fel a szabadkai üzletvezetőség. Az ilyen ifjak folyamodványait születési, iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, ne az igazgatóságához, hanem a m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetőségéhez közvetlenül adják be. Az ilyen altisztjelölti állásokért folyamodók a szükséges felvilágosítást ugyanezek az üzletvezetőségi palota II. emelet 19. sz. alatt szóbelileg megkaphatják.

KORZÓ MOZI

Augusztus 2, 3. est-törtök és péntek:

GÁL GYULA

a Nemzeti Színház országos nevi művésznének vendég-játéka

Augusztus 4. és 5. szombat, vasárnap

Aranypók

a főszerepben:

LILI BECK

Közgazdaság.

A tojás ára nagyban. Az Országos Közéleti Hivatal közlése szerint a tojás nagyban bevásárlási ára aug. 1-től további rendelkezésig ládánként, (1440 db) csemagolva, ládával együtt, helyt bevásárlási állomáson átvéve 440 korona. Egy darab tojás tehát 30 és fél fillérbe kerül.

Meghaltak:

Bosnyák Gizella, VIII-ik kör 450. szám alatt;
Korponai István Márk III-ik kör 294. szám alatt;
Antonovics Rókus Radonovác 133. szám alatt;
Kancsár Julianna 17 éves korában; és
Kozla Lajos VIII-ik kör 484. szám alatt.

Főszerkesztő: Finteris Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nvenda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Bérbeadó

és azonnal átvehető a Kuznets Testvérek melletti

utcai helyiség

egy mellék helyiséggel; bővebbet megláthatni a tulajdonosnál. □□

MENETREND

Budapestről érkező	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		3:59
Budapestre induló	délután	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	12:45
		5:28
Zomborból érkező	délután	10:02*
	éjjel	10:11
Zomborba induló	éjjel	6:14*
		5:28
Ujvidékről érkező	délután	7:42
	délután	1:21
	éjjel	11:50
Ujvidékre induló	délután	1:48
	éjjel	6:26*
		4:44
Szegedről érkező	délután	7:40
	délután	12:42
	éjjel	8:07
Szegedre induló	délután	6:15
	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érkező	éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra induló	éjjel	4:42
Zentáról érkező		11:05
Zentára induló		4:33
Bajáról érkező	délután	9:02
	éjjel	9:26
Bajára induló		7:00
		5:05
Bácsalmásról érkező	délután	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

IZLÉSESEK ÉS OLCSONYU ÜZLETI LEVÉL-
... PAPIROK ÉS BORÍTÉKOK A ...

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN
SZEREZHETŐK BE.

Szíves tudomására hozom a

buza vásárlóknak,

hogy a vásárlási engedélyek késői kiállítására miatt buzákat senkinek sem adhatok, mert magtár hiányában a buzákat a haditerménynek voltam kénytelen átadni.

Tisztelettel

Raczkó Mihály

Repcetermesztésért Repcepogácsa-kiutalás.

A mai 90 koronás repceár mellett a repce termelése kiválóan előnyös. A Magyar Olaj- és Zsírpari Közp. r.-t. mindazon gazdáknak, akik ez idén repcét termelni kívánnak, hajlandó vetőmagot adni, a repcetermesztésért magas minimális árat biztosítani, szükség esetén előleget is nyújtani, valamint minden leszállított métermázsa repce után, a kormányrendeletileg megengedett legnagyobb mennyiségű, de legalább 30 kg. repcepogácsát kiszolgáltatni. Bővebb felvilágosítással szolgál a Magyar Olaj- és Zsírpari r.-t. Budapest, VI., Vilmos császár-ut 33.

Cséplőgépekhez

használható bőrszíjak minden méretben kaphatók Raczkó Mihálynál.

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barna zsír“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleisch-féle kérjük. Próbátégely 1'60, nagy tégely 3 kor. - családi tégely 2 korona. -

Kapható Szabadkán: Deesy Gyula „Szt. Teréz“ e. városi gyógyszerárában I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Rövidleges ségek fogászati munkákban, arany és platínából, valamint arany és platínafogak, koronák és hidak, ugyanígy szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és foghímesek (plombok). Schaffer Géza vizsgáló fogtechnikusa, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Gyermektelen házaspár

**házmesternek keres-
tetik**

Fűzfás-utca 315.
Karácsonyi ház

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját, azon célból, hogy egy a tagoknak, mint a hozzáfutóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával, oly előnyöket kívánjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetünk el. E célból több elsőrendű magyar intézetet valamint nem kevésbé egyik legregibb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek 500 millió koronán felüli alaptőke és tartalékokkal rendelkeznek, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. — Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfutóknak szakosított és lelkiismeretes utabiztosítók. **Díjaink a legminimálisabbak.** Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz: Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy előlétbiztosításokra, házassági és fiú ellátási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításokat, ugyancsak családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánosok történelmi kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plébánosok is részesülhetnek. **Tűzbiztosításokat** száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károkat, károkat, záradékokat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezés, berendezés és gépeket. Lábon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által okozott károkat ellen. — **Törés által okozott károkat** ellen tükör- és üvegtáblákat, templomok, záradék értéktárgyait, szüneteltetett, pénzintézeteket, áruaktárakat. **Betöréses lopás ellen** háztartási és irodabiztosításokat. **Rablás ellen** pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket. **Jéghár ellen** mindennemű terményeket. **Baleset ellen** bármily foglalkozási, közúti, vasúti balesetbiztosítást egyszerű díjfellettel. — **Szavatossági biztosítást** templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák közönség, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák, szállodák számára. **Automobilbiztosítást, óvadék és kezesség biztosítást, Eitulaajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.** —

Utípodgyász biztosítást,

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfutóknak a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda
Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grižane Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalék alap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosság, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica- kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.